

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

Cap. 1. Quartus Pelagianismi status post condemnationem hæresis
Pelagianæ Semi-Christianismus. De gratia ad perfectionem necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

CORNELII IANSENII

EPISCOPI IPRENSIS

DE HÆRESI PELAGIANA

LIBER SEXTVS

Quo continetur quartus status Pelagianismi; cæteraque dogmata, & mores Pelagianorum.

Quartus Pelagianismi status post damnationem hæresis Pelagiana Semi-Christianismus, De gratia ad perfectionem necessaria.

CAPVT PRIMVM.

ACTENSVS veræ gratiæ confessionem secundum statum quem ante generalem illam sub Zozymo Papa condemnationem hæresis Pelagiana obtinuit, indagavimus: Deinceps quid proscripsi

fenserint, exquirendum est. Alium quippe vultum damnatæ vulpes induerunt, tantaque mutatio in dogmatum Pelagianorum professione consecuta est, ut merito quartus ille Pelagianismi status dici queat. Nam ante proscriptionem illam meracissimo Pelagianismo inebriati simpliciter planissime, generalissimeque professi sunt: Humanam sibi ad vincenda peccata & Dei mandata faciendâ sufficere posse naturam: ut loquitur Synodus Carthagenensis. Sive non esse rogandum Deam ut contra peccati malum, atque ad operandam iustitiam sit noster adiutor, ut loquitur Milevitana. Hoc est, ut verbo dicam, ad omnem omnino iustitiam ab initio conversionis usque ad finem perfectionis, præceptis Dei cognitâ humanâ naturâ sufficere potestatem, ita nempe, ut interpretante fidelissime mentem eorum Augustino: omnia ad fidem piamque vitam pertinentia tribuerent libero voluntatis arbitrio. per quod viribus in origine creationis acceptis posuit, nihil ulterius adiuvantem illius gratiâ qui creavit, domare & extirpare omnes cupiditates tentationesque superare. Ex quo fiebat ut juxta Synodi Carthagenensis Patres in superbiam suam extollendo liberum arbitrium, nullum relinquerent locum gratiæ Dei quâ Christiani sumus eamque nolent omnino cognoscere, quamvis nec aperte oppugnare audent. Hinc est enim quod Augustinus omnes omnino Pelagii ante damnationem scriptos perscrutans libros, ut ex eis veræ gratiæ actualis pro qua impetranda precibus supplicamus, confessionem exprimeret, etiam ultimos illos

quatuor de libero arbitrio ad quos veluti sincerissimos suæ sententiæ testes provocaverat, ita restatur omnia à Pelagio dici ut nulli modo à verborum ambiguitate decederet, quam discipulis Christi. sic posset e. ponere, ut nullum auxilium gratiæ credant, quâ natura possibilitas adiuveret, nisi in lege atque doctrina: ita et ipsas quoque orationes, ut in scriptis suis apertissime agitat, ad nihil aliud adhibendas opinaretur nisi ut nobis doctrina etiam divina revelatione aperiat, non ut adiuveretur mens hominis, ut id quod faciendum esse didicerit, etiam à lectione & actione perficiat. Eandem prorsus esse Celestij sententiam paulo ante confirmat, unde apertissime patet eos omnia ut habenda ex nobis, non à Domino postcenda ex libero arbitrio expendisse.

Post condemnationem verò Catholicorum clamoribus pressi, vel argumentis oppressi aliquantulum sive verbo, sive etiam sensu ab illa superbia recesserunt. Docuerunt enim hominem quidem sine gratiâ inchoare posse virtutem & vitam bonam, ad perfectionem tamen assequendam Dei adiutorium esse necessarium. Quam fuisse sententiam Iuliani, qui post hæresis damnationem scripsit, testis est Augustinus hisce verbis: Cum ergo divinus adiuvatur homo, non tantum ad capeendam perfectionem adiuvatur, quod ipse posuisti, utique volens intelligi eum per se incipere sine gratiâ, quod pericit gratiâ &c. In quo enim vis hominem, sicut loqueris, ad aliquid laudabile generosi cordis stimulis incitari (inchoando scilicet bonum) in hoc enim non vis in Domino, sed in libero arbitrio gloriari. Vnde Pelagiani posteriores per os ejusdem Iuliani Romanam scribentis profiterentur; hominem in bono opere à Dei gratiâ semper adiuvari. Quod Augustinus ita dictum esse declarat tanquam suâ voluntate nulla Dei gratiâ bonum opus aggressus, in ipso iam opere divinitus adiuvetur, pro merito scilicet voluntatis bonæ. Hoc enim expressius decem & octo Episcopi Pelagiani in fidei suæ professione

Concil. Carth. in Epist. ad Innocent. Synodali.

In Epist. Synodali ad eundem.

Epist. 106. ad Vital. in fin. Epist. 95.

In Epist. ad Innocent. 90. apud August.

Lib. de grat. 41.

Ibid. c. 30.

Lib. 4. contra Iul. c. 3.

Lib. 1. ad Bonif. c. 18.

Ibid. c. 19.

Handwritten marginal note: ANSENI

*Lib. 2. ad
Bonif. c. 5.
& 6.*

Ibid. c. 10.

Ibid. c. 8.

*Lib. 4. ad
Bonif. c. 7.
vid. & lib.
3. c. 4. in
fine.*

feffione patefaciunt, ubi aperte se confiteri dicunt; *Gratiam adiuuare uniuscuiusque bonum propositum, non tamen reluctanti studium virtutis immittere.* Quod ita intelligunt, inquit Augustinus, *velut homo à seipso sine adiutorio Dei habeat propositum bonum studiumque virtutis, quo merito precedente dignus sit adiuuari Dei gratia subsequente.* Et rursum de eisdem alibi: *Isti volunt in homine ab ipso homine incipere cupiditatem boni, ut huius capiti meritum etiam percipiendi gratia consequatur.* Quorum perversam improbandam & refellens opinioem: *Spiritum Sanctum, inquit, fatendum est, etiam antiquis temporibus non solum mentes bonas adiuuisse, quod & isti volunt, sed etiam bonas eas fecisse, quod nolunt, hoc est non solum adiuuisse fidem eorum & voluntatē bonam ut ad perfectionem bonitatis iustitiæque pertingerent, sed etiam ipsam eis fidem ac voluntatem bonam inspirasse, qua primitus boni fierent.*

Ex hac Pelagiani dogmatis mutatione perspicuum est tandem aliquando sententiā damnationis percussos Pelagianos illam esse confessos gratiam, quæ Dominica oratione sive fidelium precibus iustitiam sibi vel conservari vel augeri postulantibus commendatur; in illius vero negatione perlitisse, quæ cor convertitur à malo ad bonum ipsaque fides & orationis ac iustitiæ spiritus primitus inspiratur. Atque hæc omnino ratio est, cur omnes Augustini lucubrations, quibus ab initio hæresis Pelagiana usque ad damnationem ejus insudavit, illam ubique spirent & astruant gratiam, quæ jam fidelibus adeoque iustificatis ad cavendas vineendasque peccatorum tentationes, & implendam iustitiam necessaria est. Nam ad ista omnia Pelagius humanam naturam sibi sufficientem statuens eo modo, inquit Concilium Carthaginense, *gratia Dei que sanctorum evidentius orationibus declaratur adversarius invenitur.* Neque enim sancti pro se fidem aut iustitiam primam postulant quam postulare pro se nequeunt, nisi jam fidem acceperint. Statim vero post damnationem omiſſa

*In Epist.
Synodali ad
Innocent.
que est 90.
apud Aug.*

A fere gratiæ conatum nostrum consequentis mentione, totus in alia illa gratia quæ credentes prævenit, & ex nolentibus volentes facit; asserenda tuendaque versatur. Illud ex Epistola 88. & 95. & libris de natura & gratia, ex secundo de peccatorum meritis, de spiritu & littera, litterisque Synodalibus Concilij Carthaginensis & Milevitani ad Innocentium ejusdemque responsis demonstrari potest; hoc verò ex Epistola 105. ad Sixtum, ex libris ad Bonifacium & adversus Iulianum: in illis enim ex professo illa gratia inculcatur quæ fidelibus adeoque iustus ad bene vivendum ex fide datur: in his ea quæ fidem ipsam prævenit & ex nolentibus & repugnantibus volentes facit. Hoc enim non gratiæ cælestis munus esse statuunt posteriores Pelagiani, sed humanæ libertatis officium; & cuius proprium sit velle & nolle & sua se voluntate discernere, tametsi illa voluntas imbecillis & inchoata ad adipiscendam perfectionem se postulet adjuvari. Hanc Pelagiani erroris mutationem simul & causam ejus Augustinus aperit in exordio Epistolæ ad Sixtum quæ statim ab hæresis illius damnatione conscripta est. *Nolunt, inquit, ut sit ipsi gloria in iustificandis impijs gratuita gratia, qui eius ignorantes iustitiam, suam volunt consistuere; nempe arrogando sibi sufficientes ad iustitiam operandam vires; vel iam conclamantium religiosorum & piorum vocibus preſti, ita se fatentur ad habendum seu faciendum iustitiam divinitus adiuvari, ut sui præcedat aliquid meriti; ipsum scilicet, propositum bonum, quod, ut audivimus, adiuvat gratia.*

*Epist. 105.
ad Sixtum
paulo post
initium*

*Ex lib. 2.
ad Bonif.
5. 8. & 11.*

Porro iste quartus erroris Pelagiani status non absurde Semi-Christianismus vocari posset. Non enim in eo integram, quemadmodum genuinum Christianum decet, sed dimidiatam gratiam profitentur. Primas enim sibi tribuunt, secundas Deo; unde fit ut ei utraque præripiant & sicut Augustinus alicubi dicit solo sint nomine Christiani.

Veram, internam gratiam contentur ad assequendam perfectionem necessariam.

CAPVT SECVNDVM.

QVOD ut constet accuratius, videndum superest, utrum veram illam internamque gratiam, quam Augustinus, etiam hominibus sanctissimis docet esse necessariam saltem ad assequendam perfectionem in hoc statu fateantur. Fortassis enim per gratiam intelligit etiam hic legem, doctrinamque Christianam: ut mens ad adipiscendam perfectionem non solum exterius humanæ vocis adjuncta ministerio sed etiam interius Spiritus Sancti revelatione nitatur. Nam in postremo opere quod Pelagius de libero arbitrio ante damnationem suam scripsit, apertissime veram gratiam, vel certe

A effectum veræ gratiæ confessus esse videbatur cum diceret: *Quæ arbitry libertate qui bene utitur &c. ponit cor suum in manu Dei ut illud quo voluerit ipse declinet.* Ad quæ verba divus Augustinus, *Magnum profecto, inquit, adiutorium divinæ gratiæ, ut cor nostrum quo voluerit ipse declinet.* Et tamen cum omnes etiam illius operis latebras perlustrasset ut ex eo veræ gratiæ confessionem exprimeret nullum se divinæ gratiæ adiutorium invenisse testatur quod non discipulis suis de lege doctrinaque posset exponere.

*Apud Aug.
lib. de grat.
Christi. c. 33.*

Ibid. c. 41.

Sed quamquam iste ante profligatam hæresim Pelagij sensus fuit, post latam tamen Apostolicæ sedis sententiam videntur discipuli ejus